



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1704/2020
31.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босилковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владета Петровић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за производњу и промет и услуге „Стобекс“ ДОО Лозница, чији је пуномоћник Маја Ружић, адвокат из ..., ради исплате ренте, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1714/19 од 28.11.2019. године, у седници одржаној 31.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1714/19 од 28.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П1 180/14 од 23.11.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име исплате новчане накнаде у облику ренте, због задобијене повреде због потпуног губитка вида на левом оку, исплати износ од 6.104.214,72 динара, са законском затезном каматом почев од 23.11.2018. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом принудног извршења, док је захтев тужиоца да му се на досуђени износ из става 1. изреке пресуде досуди законска затезна камата почев од 19.12.2016. године као дана израде налаза, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, одбијен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка тужиоцу исплати износ од 544.400,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од извршности пресуде па до исплате, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде, док је захтев тужиоца да му се на досуђени износ трошкова парничног поступка из става 2. изреке пресуде досуди законска затезна камата почев од 23.11.2018. године, као дана пресуђења, па до исплате, као и захтев тужиоца преко досуђеног па до траженог износа од 1.601.680,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 23.11.2018. године, као дана пресуђења до исплате, на име трошкова парничног поступка одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1714/19 од 28.11.2019. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог, па је преиначена првостепена пресуда, тако што се тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му на име новчане накнаде у облику ренте исплати износ од 6.104.214,72 динара са законском затезном каматом почев од 23.11.2018. године па до коначне исплате, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка у досуђеном износу од 544.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате, одбијају као неосновани, и тако што се тужилац обавезује да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 654.650,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате, у року од осам дана по пријему преписа пресуде, док се захтев туженог преко овог па до траженог износа од 939.800,00 динара са законском затезном каматом на разлику ових износа одбија као неоснован. Ставом другим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђен одбијајући део одлуке о трошковима поступка садржан у првостепеној пресуди. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступа, а тужилац је обавезан да туженом на име накнаде трошкова жалбеног поступка исплати износ од 170.800,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од извршности одлуке па до коначне исплате, све у року од осам дана по пријему преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужилац побија наведену другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био радно ангажован код тужене на пословима ... у току 2008. године. Током рада, дана 04.03.2008. године се повредио, тако што је парче метала отпало и ударило га у лево око. Након повреде тужилац је био на лечењу шест месеци, а потом је са туженом закључио Уговор о раду на одређено време у трајању од годину дана у периоду од 15.10.2008. године до 15.10.2009. године, када му је радни однос престао због истека рока на који је заснован. Из налаза вештака офталмолога од 18.02.2014. године и допунског налаза од 08.05.2014. године, утврђено је да је лечење тужиоца трајало од 04.03.2008. године до 09.07.2008. године, а да су повремене контроле обављане у периоду од 2010. до 2014. године ради праћења стања десног ока, те да преписана терапија у овом периоду има више психолошки значај ради лакшег прихватања губитка органа, као и да укупно умањење радне способности тужиоца за послове који захтевају добар вид на оба ока износи 30%. Увидом у здружене списе првостепеног суда П1 147/10 утврђено је да је тужилац у том предмету поднео тужбу 08.01.2010. године са тужбеним захтевом за накнаду нематеријалне и за накнаду материјалне штете (капитализиране ренте), против

туженог, а поводом истог штетног догађаја. Поднеском тужиоца од 19.05.2011. године је прецизиран тужбени захтев и то само по основима за накнаду нематеријалне штете, о ком тужбеном захтеву је и одлучено правноснажном пресудом од 06.06.2012. године којом је тужени обавезан да тужиоцу исплати досуђене износе на име накнаде нематеријалне штете уз утврђени допринос тужиоца настанку штете од 30%. По жалби туженог та првостепена пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3321/11 од 15.09.2011. године на тај начин што је допринос тужиоца настанку штете увећан за 70%. Тужилац није остварио право на инвалидску пензију (чак ни након каснијег одстрањења бубрега, које нема везе са овде штетним догађајем), а према исказу самог тужиоца саслушаног као странке, исти је код туженог, радећи као непријављени радник примао износ од 22.000,00 динара месечно, док је био на лечењу тужени му је слао износ од 20.000,00 динара месечно, а по закљученом Уговору о раду на одређено време од 15.10.2008. године до 15.10.2009. године, по коме је радио на пословима портира, обзиром да по свом исказу није био способан за физичке послове због изгубљеног вида на левом оку, примао је зараду у износу од 15.000,00 динара месечно. Лечење тужиоца је завршено 09.07.2008. године, а по његовом сопственом исказу, већ са 15.10.2008. године је имао сазнање да због умањења радне способности остварује мању зараду, распоредом на место ... где је остваривао зараду од по 15.000,00 динара месечно, у односу на претходно исплаћени месечни износ од 23.000,00 динара колико је примао пре повређивања на раду на другим пословима код туженог.

Тужбом у овој парници тужилац потражује накнаду материјалне штете због изгубљене зараде због умањења радне способности од 30% у виду капитализиране ренте.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је прецизирани тужбени захтев тужиоца за исплату капитализиране ренте у укупном износу у складу са датим налазом и мишљењем вештака актуарске и економско-финансијске струке, у целости основан, па је одлучио као у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд налази да првостепени суд уопште није имао у виду правноснажно утврђени допринос тужиоца настанку штете од 70%, сходно одредби члана 192. став 1. ЗОО, и да није правилно ценио истакнути приговор застарелости, односно да се у образложењу своје одлуке уопште није ни изјаснио о истакнутом приговору застарелости, већ је једино цитирао одредбу члана 361. ЗОО, а да притом није дат ниједан једини разлог о примењивости исте на конкретан случај.

Стога је другостепени суд ценио истакнути приговор застарелости па је, полазећи од утврђеног чињеничног стања, нашао да је основан и да је предметно потраживање застарело.

Наиме, код неспорне чињенице да је тужилац задобио повреду радећи код туженог као непријављени радник (за који период није тражио утврђење постојања радног односа), тужиоцу, по схватању другостепеног суда, као непријављеном раднику не припада накнада штете према одредби члана 164. Закона о раду. Међутим, накнада материјалне штете (у виду изгубљене зараде) му припада према општим правилима о одговорности за штету прописаним ЗОО (члан 189. став 1. и члан 190), а с тим у вези на конкретан случај се имају применити и рокови застарелости прописани истим

законом (члан 376. ЗОО у вези чл.360, чл.361. и чл.362. ЗОО). Тужилац је задобио повреду код туженог дана 04.03.2008. године. Првобитно поднета тужба од 08.01.2010. године у предмету истог суда П1 147/10 у погледу тужбеног захтева за накнаду материјалне штете (капитализиране ренте) се има сматрати повученом, па се, сходно одредби члана 202. став 3. ЗПП, повучена тужба третира као и да није била поднета и може се поново поднети, следом чега подизањем тужбе у том предмету није дошло до прекида застарелости у смислу одредбе члана 389. став 1. ЗОО. Притом се, по схватању другостепеног суда, застарелост поднетог захтева за накнаду штете (рентног одштетног захтева) равна према одредби члана 376. ЗОО, без обзира на то да ли се накнада захтева за већ насталу штету или за штету за коју је по редовном току ствари извесно да ће сукцесивно настати у будућности и без обзира на то да ли се накнада будуће штете захтева у облику ренте или у једнократном износу, као што је овде случај.

С обзиром на изложено, а имајући у виду датум подношења тужбе (27.08.2013. године), те датум сазнања за штету као последицу повреде од 04.03.2008. године, тј. када је тужилац сазнао да због умањења радне способности остварује мању зараду (15.10.2008. године), другостепени суд је нашао да се основано изјављеном жалбом указује да је потраживање по овој тужби застарело сходно одредби члана 376. ЗОО.

Другостепени суд је ценио истицање пуномоћника тужиоца да се у конкретном случају рокови застарелости не могу рачунати од дана настанка повреде већ од датума када је тужиоцу престао радни однос код туженог тј. од 05.10.2009. године, па је нашао да је неосновано, а у сваком случају без утицаја на доношење другачије одлуке, обзиром на истек субјективног рока прописаног одредбом члана 376. ЗОО.

Како је преиначио првостепену пресуду у погледу главног захтева, другостепени суд је преиначио и одлуку првостепеног суда о трошковима поступка, тако што је захтев тужиоца за накнаду трошкова у целости одбијен, а тужилац обавезан да туженом накнади потребне трошкове за вођење ове парнице сходно одредби члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да је побијаном пресудом правилно одбијен захтев тужиоца за накнаду тражене материјалне штете у виду капитализиране ренте, због застарелости потраживања и да је за такву одлуку другостепени суд дао правилне разлоге које у свему прихвата ревизијски суд.

Одредбом члана 376. став 1. ЗОО („Сл. лист СФРЈ“, бр.29/78, 29/85, 45/89 и 57/89) и („Сл. лист СРЈ“, бр.31/93, 22/93, 23/90, 35/99 и 44/99), прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Према ставу 2. истог члана, у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала.

Како је тужба у овом спору поднета 27.08.2013. године, док је лечење тужиоца завршено 09.07.2008. године, а по његовом сопствено исказу већ са 15.10.2008. године је имао сазнања да због умањења радне способности остварује мању зараду распоредом на место портира, тужиочево потраживање накнаде тражене материјалне

штете је застарело, обзиром да је протекао субјективни рок од три године од када је тужилац дознао за штету.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке, а детаљно образложење ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Како је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и 154. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић